KTÜ
1955 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Sürdürülebilir KTÜ

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2024

5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

www.ktu.edu.tr/surdurulebilirlik

surdurulebilirktu@ktu.edu.tr

Sürdürülebilir kalkınma, yalnızca küresel bir vizyon değil, aynı zamanda ülkemizin gelecek nesillere karşı taşıdığı ortak sorumluluktur. Bu anlamda, Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), Türkiye'nin 11. ve 12. Kalkınma Planları, Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve Yükseköğretim Kurulu'nun sürdürülebilirlik vizyonu ile uyumlu şekilde, yükseköğretim kurumları için bir yol haritası oluşturmaktadır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi olarak bizler, eğitim, araştırma ve topluma hizmet misyonumuz doğrultusunda bu hedeflere katkı sunmayı asli bir görev kabul ediyoruz. Üniversitemiz; nitelikli eğitimden iklim eylemine, yoksulluğun azaltılmasından yenilikçi ve sürdürülebilir şehirlerin inşasına kadar geniş bir yelpazede bilim temelli bilgi üretmekte, politika geliştirmekte ve toplumla etkileşim içinde projeler hayata geçirmektedir.

Ülkemizin ulusal politikalarıyla uyumlu biçimde, bölgesel kalkınmaya öncülük eden ve uluslararası iş birlikleriyle küresel sorumluluk üstlenen üniversitemiz, aynı zamanda öğrencilerimizi sürdürülebilir bir gelecek için bilinçli bireyler olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda hazırlanan rapor, yalnızca gerçekleştirilen faaliyetleri değil, aynı zamanda üniversitemizin sürdürülebilirlik yolculuğuna dair kararlılığını da yansıtmaktadır.

Geleceğe dair inancımız, bilimin rehberliği ve gençlerimizin dinamizmi ile daha da güçlenmektedir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sunmaya ve ülkemizin bu alandaki vizyonunu desteklemeye devam edecektir.

Prof. Dr. Hamdullah ÇUVALCI
Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, sürdürülebilir kalkınmanın temel koşullarından biri olarak kadın ve erkek bireylerin her alanda eşit hak, fırsat ve sorumluluklara sahip olmasını hedeflemektedir. Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), bu evrensel hedef doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen politikaları hayata geçirmeyi, fırsat eşitliğini kurum kültürüne yerleştirmeyi ve bu alandaki duyarlılığı artırmayı önemli bir sorumluluk olarak görmektedir.

KTÜ, akademik ve idari yapısında cinsiyet temelli ayrımcılığı önleyici uygulamaları desteklemekte; kadınların bilimsel, yönetsel ve sosyal hayatta daha görünür, katılımcı ve güçlü bireyler olarak yer alabilmeleri için çeşitli çalışmalar yürütmektedir. KTÜ'de öğrenci, akademisyen ve çalışanlar arasında kapsayıcı bir yaklaşımı teşvik eden projeler, birimler, eğitim faaliyetleri ve destek mekanizmaları toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde şekillendirilmektedir.

Bu rapor, KTÜ'nün SKA-5 doğrultusunda yürüttüğü faaliyetleri, uygulamaları ve kurumsal yaklaşımı belgeleyerek, daha adil, eşitlikçi ve sürdürülebilir bir akademik yaşam ortamı oluşturma çabasını ortaya koymaktadır.

Öğrenci Profili ve Cinsiyet Eşitliği

KTÜ, eğitimde fırsat eşitliğini esas alarak kadın ve erkek öğrencilerin yükseköğretime eşit erişimini desteklemektedir. Üniversitemizin lisans ve lisansüstü programlarında kadın ve erkek öğrenci oranlarının dengeli bir dağılım göstermesi, cinsiyete dayalı bir ayrım gözetilmeksizin eğitimde kapsayıcılığın benimsendiğini ortaya koymaktadır.

Fakülte ve programlara göre değişiklik göstermekle birlikte; mühendislik, sağlık, fen ve sosyal bilimler gibi farklı alanlarda kadın öğrencilerin temsiliyet oranı her geçen yıl artmakta, bu da alan temelli cinsiyet dengesinin sağlanmasına katkı sunmaktadır. Kadın öğrenciler, yalnızca sayısal olarak değil; akademik başarı, kulüp faaliyetleri, öğrenci projeleri ve ulusal/uluslararası yarışmalarda gösterdikleri aktif katılımlarla da üniversite yaşamında güçlü bir şekilde yer almaktadır.

KTÜ, kadınların bilime, teknolojiye, mühendisliğe ve liderlik rollerine yönelmesini destekleyen burs, mentorluk ve farkındalık çalışmaları ile toplumsal cinsiyet eşitliğini yükseköğretim düzeyinde somutlaştırmakta; bu dengeyi yalnızca bir sayı değil, kapsayıcı bir öğrenme ortamının göstergesi olarak görmektedir.

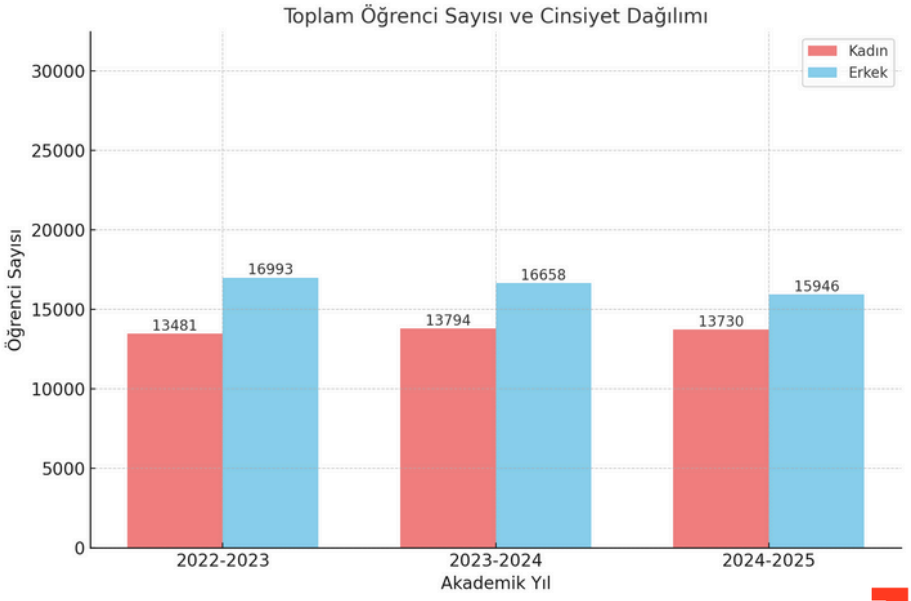

Akademik Kadroda Toplumsal Cinsiyet Dengesi

KTÜ, akademik kadrolarda toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını, bilimsel üretkenliğin ve kurumsal kapsayıcılığın temel unsurlarından biri olarak görmektedir. Üniversitemizde kadın ve erkek akademisyenler çeşitli fakültelerde, farklı akademik unvanlarda görev almakta; kadın akademisyen oranı genel akademik yapının yaklaşık %40'ını oluşturmaktadır. Bu oran, Türkiye yükseköğretim ortalamasıyla uyumlu olup birçok fakültede kadın temsilinin her geçen yıl arttığını göstermektedir.

Sağlık, fen ve sosyal bilimler gibi alanlarda kadın akademisyen temsili daha yüksek oranlarda gerçekleşmekte; mühendislik ve teknik fakültelerde ise kadın akademisyen oranlarının artırılmasına yönelik çalışmalar sürmektedir. KTÜ, fırsat eşitliğini güçlendirmek amacıyla yürüttüğü uygulamalarla; bilimsel yaşamda cinsiyet temelli engellerin azaltılmasına katkı sunmayı ve kadın akademisyenlerin güçlendirilmesini kurumsal bir sorumluluk olarak kabul etmektedir.

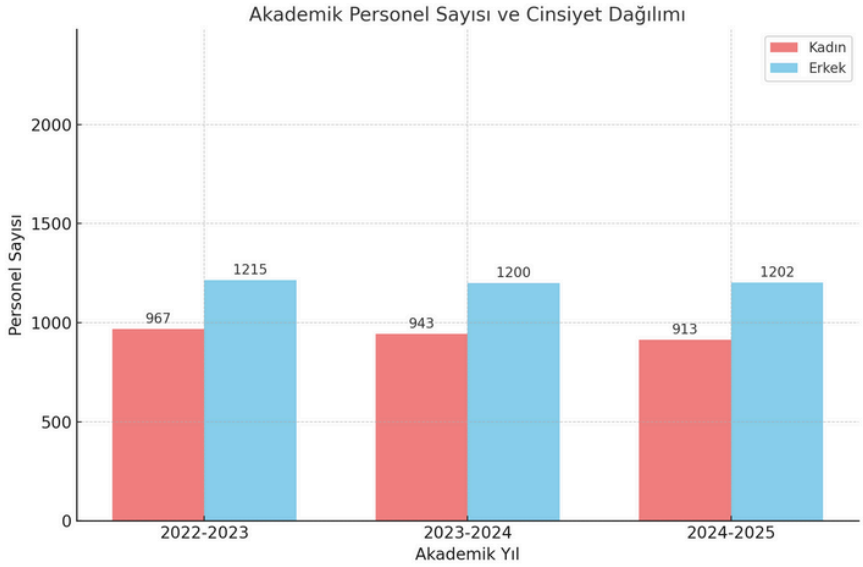

KTÜ Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (KAÇAUM)

KTÜ bünyesinde faaliyet gösteren Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (KAÇAUM), toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın hakları, aile yapısı ve sosyal adalet konularında araştırmalar yürütmek, farkındalık oluşturmak ve çözüm odaklı projeler geliştirmek amacıyla kurulmuştur. Merkez, hem üniversite topluluğu içinde hem de bölgesel ve ulusal düzeyde cinsiyet temelli eşitsizliklerin azaltılması için aktif rol oynamaktadır. Gerçekleştirdiği faaliyetlerle Toplumsal Cinsiyet Eşitliği hedefine doğrudan katkı sağlamaktadır.

- Toplumsal cinsiyet farkındalığını artırmaya yönelik eğitimler, seminerler ve atölyeler düzenlenmekte,
- Kadın sağlığı, aile içi iletişim, şiddetle mücadele, kadınların karar alma mekanizmalarına katılımı gibi alanlarda akademik ve sosyal etkinlikler gerçekleştirilmektedir,
- Ulusal ve uluslararası düzeyde kurumlarla iş birlikleri yapılarak proje geliştirme ve uygulama çalışmaları yürütülmektedir,
- Kadın akademisyenlerin, öğrencilerin ve idari personelin ihtiyaçlarına yönelik danışmanlık ve destek hizmetleri sunulmaktadır.

KTÜ, KAÇAUM aracılığıyla kadınların güçlenmesini, toplumsal cinsiyet eşitliğinin kurumsal kültürde yerleşmesini ve sürdürülebilir kalkınmaya katkı sunan bilimsel üretimi desteklemeye de devam etmektedir.

KTÜ KAÇAUM

Kadın ve Aile Çalışmaları Anabilim Dalı ile Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Anabilim Dalı

KTÜ, toplumsal cinsiyet eşitliğini yalnızca sosyal sorumluluk değil, aynı zamanda bilimsel bir araştırma ve eğitim alanı olarak da ele almakta; bu doğrultuda akademik yapılanmasını güçlendirmektedir. Bu kapsamda, Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde kurulan Kadın ve Aile Çalışmaları Anabilim Dalı ile Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Anabilim Dalı, toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikleri disiplinlerarası bir yaklaşımla inceleyen, akademik üretimi teşvik eden ve çözüm odaklı yaklaşımlar geliştiren önemli yapılardır.

Bu anabilim dallarında yürütülen yüksek lisans ve doktora düzeyindeki çalışmalar;

- Kadın çalışmaları,
- Aile dinamikleri,
- Toplumsal cinsiyet rolleri,
- Kadına yönelik şiddet,
- Kadın emeği,
- Toplumsal cinsiyet politikaları gibi konuları kapsamaktadır.

Söz konusu programlar, hem bilimsel bilgi üretimini desteklemekte hem de öğrencilerin bu alanda uzmanlaşmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca, yürütülen akademik çalışmaların sonuçları, toplumda cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesine yönelik politika önerileri ve uygulama modelleri açısından da önemli katkılar sunmaktadır.

KTÜ, bu akademik yapılanma aracılığıyla toplumsal cinsiyet eşitliği alanında bilgi temelli farkındalık yaratmayı ve sürdürülebilir sosyal dönüşümü desteklemektedir.

Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Anabilim Dalı

Kadın ve Aile Çalışmaları Anabilim Dalı

Yapılan Etkinlikler

KTÜ, 2024 yılı boyunca toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik farkındalığı artırmak ve kurumsal duyarlılığı güçlendirmek amacıyla çok sayıda etkinlik gerçekleştirmiştir. Bu etkinlikler, üniversitemizin SKA-5 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği hedefine olan bağlılığını pekiştiren önemli akademik ve sosyal faaliyetler olarak öne çıkmıştır.

Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (KAÇAUM) koordinasyonunda ve farklı akademik birimlerin katkılarıyla gerçekleştirilen etkinliklerden bazıları şunlardır:

- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapsamında düzenlenen panel ve söyleşiler, kadının toplumdaki yeri, liderlikte kadın temsili ve toplumsal cinsiyet farkındalığı üzerine yoğunlaşmıştır.
- Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü (25 Kasım) çerçevesinde KTÜ TV'de gerçekleştirilen sunumlarla farkındalık çalışmaları yapılmıştır.
- Topluma yönelik olarak, "Kadınlar için Yaşanabilir Kent" ve "Güvenli Dijital Yaşam Şiddetsiz Bir Hayat" temalı bilgilendirme oturumları düzenlenmiştir.
- Kadın akademisyenlerin bilimsel katkılarını görünür kılmak amacıyla, "KTÜ'de Kadın Bilim İnsanları" başlıklı panel gerçekleştirilmiş; ilham verici başarı öyküleri paylaşılmıştır.
- Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Anabilim Dallarının katkısıyla, disiplinlerarası sempozyum ve akademik toplantılar düzenlenmiş, yüksek lisans ve doktora araştırmalarına yönelik özel oturumlar organize edilmiştir.

Yapılan Etkinlikler

KTÜ Eczacılık Fakültesi ve Engelli Birimi 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Kutlaması

KTÜ Eczacılık Fakültesi bünyesinde KTUPSA Öğrenci Kulübü organizasyonuyla; 18. Bölge Trabzon Eczacı Odası'nın ve başarılı kadın iş ve bilim insanlarının katılımıyla 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Etkinliği düzenlenmiştir.

KTÜ Engelli Birimi ise 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı kadın çalışanlarına Karanfil dağıttı.

KTÜ Kadınlar Günü Etkinliği-1

KTÜ Kadınlar Günü Etkinliği-2

Diğer Etkinlikler

Akademik Katkılar

KTÜ, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği başlığında nitelikli akademik çalışmalarını sürdürmektedir. Scopus veri tabanına göre, bu kalkınma hedefine ilişkin 2023 yılında 9 olan bilimsel yayın sayısı, 2024 yılını da 18 yayın ile tamamlayarak iki kat artış göstermiştir. Lisans ve lisansüstü düzeyde amaca yönelik bilimsel projeler de aktif olarak devam etmektedir. AVESİS veri tabanında 6 bildiri, 6 kitap bölümü, 1 Doktora Tezi ve 1 Yüksek Lisans Tezi bu alana katkı sağlayan bilimsel çalışmalar arasında yer almaktadır.

KTÜ, toplumsal cinsiyet eşitliğini kurumsal kültürünün temel unsurlarından biri olarak görmekte ve bu doğrultuda çok boyutlu bir yaklaşım benimsemektedir. Akademik yapılanmadan öğrenci topluluklarına, araştırma merkezlerinden düzenlenen etkinliklere kadar geniş bir yelpazede yürütülen faaliyetlerle; kadınların akademide, iş gücünde ve toplumsal yaşamda güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Kadın ve Aile Çalışmaları Merkezi (KAÇAUM), ilgili anabilim dalları, toplumsal farkındalık etkinlikleri, öğrenci kulüpleri ve eşitlikçi akademik programlarla sürdürülen bu çalışmalar, SKA-5 hedefinin yerel, ulusal ve küresel düzeyde desteklenmesine katkı sunmaktadır. KTÜ, tüm paydaşlarıyla birlikte daha adil, kapsayıcı ve eşitlikçi bir üniversite ortamı inşa etme yolunda kararlılıkla ilerlemeye devam etmektedir.

Akademik Yayınlar-2024

KTÜ
1955 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Sürdürülebilir KTÜ

Bu rapor, KTÜ Araştırma Koordinatörlüğü tarafından hazırlanmıştır.

www.ktu.edu.tr/surdurulebilirlik surdurulebilirktu@ktu.edu.tr